

12271

KARTAN PLAN A1 S328

Svenska Esso Aktiebolag
Box 5833
102 48 STOCKHOLM

NACKA BYGGNADSNÄMND	
1983-05-16	
Diarienum	Diarienum/År
D 258	

Besvär i fråga om stadsplan inom Nacka kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län fastställde den 6 oktober 1982 ett förslag till stadsplan för del av Jarlaberg, fastigheterna Sicklaön 41:2 m.fl. i Nacka kommun.

Svenska Esso Aktiebolag har överklagat beslutet genom besvär.

Statens planverk har yttrat sig i ärendet den 27 januari 1983 och därvid avstyrkt bifall till besvären.

Svenska Esso Aktiebolag har därefter kommit in med en skrivelse.

Planförslaget redovisar ett bostadsområde om drygt 1000 lägenheter med skola och barnstugeverksamhet.

I besvären hänvisar bolaget till vad som tidigare anförts i ärendet i fråga om de risker i samband med brand, explosion och trafikolyckor samt de olägenheter i form av främst lukt som föreligger p.g.a. närheten till Bergs oljehamn. Bolaget anför också att det inte är troligt att ett något längre avstånd till oljehamnen skulle komma att avgörande förbättra luktsituationen.

Det är av stor vikt att en bostadsbebyggelse i Jarlaberg kan komma till stånd med hänsyn till såväl kommunala som regionala intressen. Jarlaberg utgör vidare ett av de sista inom stockholmsregionen centralt belägna områdena, som kan möjliggöra en så omfattande bostadsbebyggelse, som planförslaget syftar till. Området har stora kvaliteter med hänsyn framför allt till de goda kommunikationerna och möjligheterna till ett gott utbud av social, kulturell och kommersiell service.

Regeringen finner vid en avvägning av samtliga omständigheter i ärendet inte skäl att i förevarande fall frångå länsstyrelsens och planverkets bedömning av planförslaget. Besvären skall därför avslås.

Regeringen avslår besvären.

På regeringens vägnar

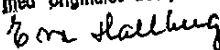

Gertrud Sigurdsen

Annika Marcus

Kopia till

statens planverk (dnr 1013/82)
länsstyrelsen (+ prövade handlingar)
byggnadsnämnden
fastighetsbildningsmyndigheten
fastighetsregistermyndigheten

Kopians överensstämmelse
med originalet bestyrkes.

Birger Hallberg

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län
 Planeringsavdelningen
 Handläggare
 Bitr länssarkitekt
 Kurt Thöldte
 Tel 785 5149

BESLUT

Datum
 1982-10-06
 Ett datum

Beteckning
 11.082-535-82 1.(5)
 Er beteckning

NACKA KOMMUN
KANSLIET
 82. 10. 07
 Diariens: 1979-475 / Diarieplånbeteckn: 803-313

*821012 Kopierad av Pål
 - 9 - Mel*

NACKA KOMMUN
 1982-10 12
 Signatur
D 258

Förslag till stadsplan för del av Jarlaberg fastigheterna Sicklaön 41:2 m fl, Nacka kommun

INLEDNING

Nacka kommun har för fastställelse sänt in ett av kommunfullmäktige 1982-02-22 antaget förslag till stadsplan för del av Jarlaberg, fastigheterna Sicklaön 41:2 m fl. Förslaget är redovisat på en av arkitekt Ulf Gillberg och stadsarkitekt Ingvar Persson upprättad karta. Förslaget redovisar ett bostadsområde om drygt 1000 lägenheter med LM-skola och barnstugeverksamhet.

Planförslaget har varit utställt för granskning under tiden 20 juli - 11 september 1981.

Vid samråd under skisskedet, enligt 14 § byggnadsstadgan framförde länsstyrelsen genom sin planberedning kritiska synpunkter på förslag att lokalisera bostäder till Jarlabergsområdet. Som motiv nämndes närheten till Bergs oljehamn, såväl med hänsyn till befarade miljöproblem som att anläggningen utgör ett första klassens anfallsmål i orostider. Vidare framfördes önskemål om planeringsberedskap för ett eventuellt kommande kolkraftvärmeverk samt riskerna med att bebygga en gammal avfallstipp, där deponering av giftiga ämnen kunde misstänkas ha skett. Dessa synpunkter upprepades och utvecklades efter utställningen i ett yttrande daterat 1981-09-25, där särskilt miljöfrågorna behandlades i en utförlig bilaga till yttrandet.

REMISSYTTRANDEN

Vid utställningen inkomna yttranden har behandlats av stadsarkitektkontoret i tjänsteutlåtande 1981-11-27.

Nacka hälsovårdsnämnd har avstyrkt planförslaget med hänsyn till Bergs oljehamn. Nämnden har bedömt att de av "konsortiet för mark-exploatering" föreslagna åtgärderna för att mildra miljöstörningarna från Bergs oljehamn inte är tillräckliga. Vidare har nämnden ansett att soptippen inte bör bebyggas. En förutsättning för bebyggelse skulle i så fall vara att tippmassorna bortschaktades.

Svenska Esso AB, tomträttsinnehavare på angränsande fastigheten Sicklaön 13:38 (Bergs oljehamn) har kommit in med anmärkningskrivelse vid utställningen och även hänvisat till sitt remissvar 1980-10-06. Esso avråder bestämt från att förlägga ett bostadsområde så nära en oljedepå.

I sin anmärkningskrivelse hänvisar Esso till en utredning "Riks-analys och förebyggande plan" som på bolagets begäran utförts av försäkringsbolaget Skandia. Utredningen belyser skadekonsekvenserna för företaget vid två typer av skadehändelser - normalt större

Lst Sth H 29 a 1977-06 20 000 80 gr arkiv

Postadress
 Box 22067
 104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
 Hantverkargatan 29

Telefon
 08 - 785 40 00

Postgironkonto
 3 51 72 - 6

skadehändelse samt katastrofhändelse. Esso pekar på - förutom brand- och explosionsriskerna - de risker som hänför sig till trafiken med tankbilar till och från depåområdet med lekande barn som faromoment. Även bullret från tankbilstrafiken är betydande. Man framhåller också att, trots att oljedepån är inhägnad och bevakad, det är omöjligt att skapa någon garanti att det inte sker något otillbörligt tillträde till depåområdet.

När det gäller frågan om luktproblem anför Esso med anledning av stadsjuristens särskilda yttrande, som ingående behandlar pentenhalten i bensen, att pentenhalten i Essos bensen liksom för branschen i övrigt väntas öka. Gas från Essos bensen innehåller för närvarande ca 8,4 % penten och väntas stiga till ca 14 % år 1990. Vidare framhåller Esso att stadsarkitektkontoret har hanterat utsläpp för övriga produkter väl lättsamt. Även andra produkter än bensen torde vid nordliga vindar kunna medföra luktolägenheter för Jarlaberg.

Sprängämnesinspektionen (SÄI) har vid utställningen hänvisat till sitt yttrande från 1980-10-17 samt påtalat att i stadsjuristens skrivelse till kommunstyrelsen 1981-06-02 nämns att inga klagomål om lukt från OK:s oljehamn i Nacka redovisats. Jämförelsen med Bergs oljehamn är enligt SÄI inte adekvat eftersom annan lagringsteknik används vid OK:s anläggning, bl a rörlig vattenbädd. Någon "andning" sker inte varför luktolägenhet i detta fall inte förekommer. SÄI anser vidare att vid planering av ett större bostadsområde intill en oljehamn måste även andra omständigheter än enbart brandspridning beaktas. Bl a hänvisar man till planverkets yttrande till Lidingö kommun enligt följande:

"Statens planverk, planbyrån, har efter samråd med statens brandnämnd och SÄI avgivit yttrande 1972-09-18 (ärende P 1390/72) till planberedningen i Lidingö beträffande förslag till bostadsområde med de närmast belägna byggnaderna ca 100 m från Svenska Shells depåområde. Planverket framhöll bl a att det vid nyplanläggning i anslutning till oljeupplag är olämpligt att förlägga bostadsbebyggelse enbart med hänsyn till det minimiavstånd som stadgas med hänsyn till risken för antändning av oljecisternerna vid brand i intilliggande byggnader. Nyplanläggning bör, fortsätter planbyrån, ske i enlighet med vad som stadgas i 9 § byggnadsstadgan om en ur allmän synpunkt lämplig användning av ett område".

SÄI avslutar sitt yttrande med att avstyrka fastställelse av planförslaget för Jarlaberg.

LÄNSSTYRELSENS BEREDNING AV ÄRENDET

Planförslaget strider mot den av regeringen nyligen fastställda Regionplan 78 för kommunerna i Stockholms län. På kartan till regionplanen redovisas området omedelbart söder om Bergs oljehamn som område för sysselsättning - industri.

Företrädare för länsstyrelsen och kommunen har företagit gemensam besiktning av platsen.

För att komplettera underlaget för behandlingen av planförslaget har länsstyrelsen med hänsyn till vad som anförts av kommunen inhämtat yttrande från statens brandnämnd och statens naturvårdsverk.

Efter initiativ från de fyra kommunalråden i Nacka kommun har vid sammanträde hos landshövdingen den 30 augusti 1982 skäl för en snabb fastställelse av planförslaget utvecklats. Kommunledningen framhöll vikten av att bostadsbebyggelsen i Jarlaberg kan få komma till stånd med hänsyn till det stora regionala intresset av att möjliggöra ny bostadsbebyggelse samt behovet av byggnadsobjekt med hänsyn till den rådande svaga byggarbetsmarknaden.

Vid sammanträdet fick företrädarna för kommunen del av innehållet i ovannämnda yttranden. Kommunledningen ansåg att skrivelserna inte innehöll något i sak nytt, som inte varit känt för kommunen vid antagandet av planförslaget. Kommunstyrelsen har därefter vid sammanträde den 7 september 1982 beslutat (§ 244) att kommunicering enligt förvaltningslagen till kommunen av naturvårdsverkets yttrande inte erfordras. Det centerpartistiska kommunalrådet yrkade enligt protokollet "att kommunstyrelsen skulle biträda naturvårdsverkets yttrande och avstyrka planförslaget".

Mot bakgrund av ovanstående finner länsstyrelsen att kommunicering av såväl naturvårdsverkets som brandnämndens yttrande inte erfordras.

Med anledning av länsstyrelsens tidigare till kommunen framförda synpunkter på att möjligheterna till ett framtida kolkraftvärmeverk vid Augustendal borde hållas öppna framhöll kommunledningen vid ovan nämnda sammanträde att kommunen var beredd att använda sin vetorätt för att förhindra en sådan lokalisering. Mot denna bakgrund avstår länsstyrelsen i detta sammanhang från att ytterligare behandla denna fråga.

Statens brandnämnd framhåller i sitt yttrande att antalet osäkra faktorer är stort men anser att en större brand i befintligt oljeförråd kan förväntas bli svårsläckt (stora invallningsytor, besvärlig brandvattenförsörjning, kort avstånd mellan vissa cisterner, svåråtkomligt m m). Det skulle bli en mycket kraftig rökutveckling, varför vid nordliga vindar en omfattande utrymning av området kunde bli aktuell. Brandnämnden biträder vid sprängämnesinspektionen i yttrat i ärendet samt framhåller att lokaliseringen av åtminstone den närmaste delen av bostadsområdet får anses vara mindre lämplig från brandskydds synpunkt.

Statens naturvårdsverk begränsar sitt yttrande till att omfatta miljöstörningarna från befintlig verksamhet vid Bergs oljehamn. Verksamheten ger upphov till utsläpp av organiska ämnen till luften. Naturvårdsverket anser, att frekvensen av lukt i det planerade bostadsområdet i medeltal kommer att överstiga en till två procent av en given tidsperiod. Det är den gräns över vilken man erfarenhetsmässigt brukar få klagomål från kringboende på industriella anläggningar med luktande utsläpp.

I yttrandet framhålls att naturvårdsverket tillsammans med planverket har drivit projektarbetet "Plats för arbete" där lämpliga skyddsområden kring bostäder diskuteras. Enligt rapporten, som är under tryckning, hamnar verksamheter som är jämförliga med oljehamnar i gruppen "Miljöstörande anläggningar med skyddsavstånd mellan 200--1000 m". Naturvårdsverket anser att i detta fall bör åtminstone ett 500 m stort skyddsavstånd tillämpas. Verket bedömer att man får räkna med luktstörningar i det planerade bostadsområdet även efter en eventuell installation av renings- och återvinningsutrustning och anser därför samt på grund av det korta avståndet till bebyggelsen att länsstyrelsen inte bör fastställa kommunens förslag till stadsplan.